

Festgudstjeneste 27. september 2015 i Flensborg kirke

1. Meditation: Nr 1115 Jesus lebt, mit ihm auch ich

I salmen *Jesus lebt, mit ihm auch ich* bliver såvel kontrasten mellem Gud og menneske som forbindelsen mellem Gud og menneske understreget.

Guds søn er givet al magt, Ihm ist da Reich über alle Welt gegeben (v.2), mens menneskelivet er præget af synd, svaghed, mørke, lidelse og Todesnot. Jesus, Guds søn, lever, mens salmens jeg står i graven, i dødens mørke skygge.

Kontrasten mellem Gud og menneske træder tydeligt frem i salmen, men salmens anliggende er imidlertid en klar og enkel forkyndelse af den tillid, vi skal have til Guds søn om, at han bygger bro mellem himmel og jord.

Jesus, den levende Guds søn, bringer lys for dagen. Hans nåde rækker ind i verden og møder os som et lys i mørket.

Salmens jeg er et menneske i verden, en ven af Jesus, en Lazarus, der står i dødens mørke skygge og venter på at blive kaldt ved navn og kaldt frem i lyset. Et menneske, som har tillid til, at det sker: Er, er lebt und wird auch mich/ von den Toten auferwecken./ Er verklärt mich in sein Licht;/ dies ist meine Zuversicht (v.1).

I

En oversættelse kan forholde sig mere eller mindre frit til sit forlæg. Grundtvig, hvis salmer bogstaveligt talt er meget toneangivende for Den danske salmebog, havde en særlig evne til at finde gamle salmer frem fra traditionen, helt tilbage fra oldkirken. Han forholdt sig endog ofte meget frit til sine forlæg. Men uanset, hvor tæt man i sin oversættelse følger originalteksten, så bringer en oversættelse altid noget nyt med sig. Og det er ofte, som også i dette tilfælde, godt.

Jørgen Kristensen, som jeg havde fornøjelsen af, at møde et par gange som ung teologistuderende, oversatte i 1978 Christian Fürchtegott Gellerts salme *Jesus lebt, mit ihm auch ich*. Jørgen Kristensen er ikke den første, som har oversat Gellert. Birgitte Cathrine Boye, som levede i Gellerts samtid gjorde det allerede dengang i 1700tallet.

Jørgen Kristensens oversættelse af den tyske salme ligger forholdsvis tæt på originalen, men der er så samtidig også forskelle, som lægger nyt til salmen ved oversættelsen til dansk.

Det ene er, at den danske oversættelse, direkte knytter til ved dåb, og det andet er, at Jørgen Kristensen med sin oversættelse synes at inddrage flere bibelske fortællinger, eller måske mere præcis, hans salme giver associationer til andet og mere end Jesu opvækkelse af vennen Lazarus.

II

Gellerts henvisning til dåbs-og missionsbefalingen i vers 2: Jesus lebt! Ihm ist das Reich/ über alle Welt gegeben bliver i Jørgen Kristensens oversættelse stærkere og mere tydeligt knyttet til dåben. Hør først Gellerts vers og dernæst Jørgen Kristensens vers:

*Jesus lebt! Ihm ist das Reich
über alle Welt gegeben
mit ihm wird auch ich zugleich
ewig herrschen, ewig leben.
Gott erfüllt, was er verspricht;
dies ist meine Zuversicht*

*Jesus lever, og al magt
over verden er ham givet.
Mig han gav i dåbens pagt
del med sig i guddomslivet.
Hvad han loved sine små
forlader jeg mig på*

Salmens jeg står i Jørgen Kristensens oversættelse ikke blot som Lazarus i graven, men han står snarere i kirken og ser det lille barn blive døbt, eller han erindrer sig det, som skete ved døbefonten. Dåben trækkes tydeligt frem, som det synlige tegn på den tillid, vi kan have til Gud som den levende Gud.

Endelig nævnte jeg også, at Kristensen i sin salme vækker associationer til andre bibelske fortællinger. Her tænker jeg f.eks. på hans oversættelse af vers tre:

Først Gellerts vers:

*Jesus lebt! Wer nun verzagt,
lästert ihn und Gottes Ehre.
Gnade hat er zugesagt,
dass der Sünder sich bekehre.
Gotte verstösst in Christus nicht;
dies ist meine Zuversicht*

Dernæst Kristensens oversættelse:

Jesus lever! Fri er jeg
skal ej mer med skam mig gemme.
Skam få den, som vægrer sig
når Gud holder fest derhjemme!
Til min far jeg frit kan gå;
det forlader jeg mig på.

Hvor Gellerts vers taler om Jesus, Gud og jeg, så taler Jørgen Kristensen om Gud som en far, der holder fest derhjemme. Det giver umiddelbart associationer til flere af Jesu lignelse, f.eks. Jesu lignelse om den fortabte søn, og kan også give tanke på det andet af kirkens to sakramenter: nadveren.

Kristensens oversættelse går således mere til "yderligheden", til gudstjenestens rum, end Gellerts oprindelige salme, som forekommer mig mere inderlig i dens enkle fokus på relationen mellem salmens jeg, der som en anden Lazarus, står i gravens mørke og tillidsfuldt venter på at blive kaldt ud af graven og frem i lyset.

Afspejler disse forskelle forskellen mellem Gellerts og Kristensens tid, eller mellem tysk og dansk teologi? Eller er der noget helt tredje på spil. Den diskussion kan vi nu med den nye dansk-tyske salmebog fortsætte, og det har vi nu al god grund til at gøre til inspiration og glæde for os alle.